

LIETUVOS SVEIKATOS MOKSLŲ UNIVERSITETO STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠO RENGIMO TVARKA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos sveikatos mokslų universiteto studijų dalyko (modulio) aprašo rengimo tvarka (toliau – Tvarka) reglamentuoja pirmosios, antrosios pakopos ir vientisųjų studijų dalyko (modulio) aprašo rengimo, tvirtinimo ir koregavimo procesą bei nustato studijų dalyko (modulio) aprašo formą.

2. Studijų dalyko (modulio) aprašas rengiamas LSMUSIS pagal standartinę formą, kuri pateikiama šios Tvarkos III skyriuje.

3. Studijų dalyko (modulio) aprašo duomenys naudojami studijų planams, žiniaraščiams formuoti, tvarkaraščiams sudaryti, darbo užmokesčio fondui formuoti, išoriniam vertinimui, pažymoms, įskaitymo kortelėms, diplomo priedėliams, dėstytojų atestacijos kortelėms parengti ir kt.

4. **Pagrindinės sąvokos:**

4.1. **Koordinuojantis dėstytojas** – už studijų dalyką (modulį) atsakingo padalinio paskirtas dėstytojas, kuris koordinuoja studijų dalyko (modulio) koncepcijos formavimą, studijų dalyko (modulio) aprašo sukūrimą ir tvirtinimą, koregavimą nustatytais terminais, kitų studijų dalyko (modulio) dėstytojų veiklą, studentų pasiekimų ir grįžtamojo ryšio stebėseną. Sprendimą dėl šios pareigos nevykdymo arba netinkamo vykdymo priima padalinio vadovas.

4.2. **LSMUSIS** – Lietuvos sveikatos mokslų universiteto studijų informacinė sistema.

4.3. **Studijų dalyko (modulio) aprašas** – dokumentas, apibrėžiantis studijų dalyko (modulio) tikslą, siekiamus rezultatus, vertinimo strategiją, dalyko studijų turinį ir kitus privalomus komponentus.

4.4. **Studijų dalykas** – mažiausia studijų programos turinio dalis, turinti savarankišką kodą, apibrėžtą tikslą ir orientuota į studijų rezultatus, ugdanti bendrąsias ir (arba) dalykines kompetencijas, reikalingas kvalifikačiam laipsniui įgyti. Dalyko studijos baigiamos egzaminu arba kitu studento pasiekimų, žinių ir gebėjimų įvertinimu.

4.5. **Studijų modulis** – 3 kreditų kartotinio apimties vienetas, sudarytas iš kelių turinio požiūriu susijusių dėstomų studijų dalykų (turinčių savarankiškus kodus), turintis apibrėžtą tikslą ir orientuotas į studijų rezultatus, bendrųjų bei dalykinių kompetencijų, reikalingų kvalifikačiam laipsniui įgyti, ugdymą.

4.6. **Studijų dalyko (modulio) arba studijų modulio dalies apimtis** – 3 kreditai (arba 3-jų kartotinis skaičius). Dalyko (modulio) trukmė negali viršyti vienu studijų metų, t. y. turi būti dėstomi tame pačiame kurse.

II SKYRIUS

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠO RENGIMO, TVIRTINIMO IR KOREGAVIMO PROCESAS

5. **Studijų dalyko (modulio) aprašo rengimas ir tvirtinimas** vyksta tokia tvarka:

5.1. *Koordinuojantis dėstytojas kartu su studijų dalyko (modulio) dėstytojų komanda* sukuria studijų dalyko (modulio) aprašą – užpildo **visus aprašo laukus lietuvių ir anglų kalbomis LSMUSIS esančioje formoje**.

5.2. *Koordinuojantis dėstytojas pateikia Studijų programos komiteto pirmininkui tvirtinti* sukurta studijų dalyko (modulio) aprašą.

5.3. *Studijų programos komiteto pirmininkas kartu su komitetu, įvertinę studijų dalyko (modulio) aprašo kokybę:*

5.3.1. **tvirtina ir pateikia** atitinkamo *fakulteto tarybai tvirtinti* studijų dalyko (modulio) aprašą;

5.3.2. **gražina** studijų dalyko (modulio) aprašą koreguoti koordinuojančiam dėstytojui.

5.4. Po *fakulteto tarybos* tvirtinimo studijų dalykas (modulis) yra įtraukiamas į ateinančių mokslo metų studijų planą.

6. **Studijų dalyko (modulio) aprašo koregavimas** vyksta tokia tvarka:

6.1. *Koordinuojantis dėstytojas, esant poreikiui, gali koreguoti* patvirtinto studijų dalyko (modulio) aprašo **temų sąrašą ir po temomis esančius laukus** (išskyrus atsakingą padalinį) **iki studijų dalyko (modulio) dėstymo pradžios** ir, koregavus tokį komponentą, nereikia teikti iš naujo tvirtinti *Studijų programos komiteto pirmininkui*.

6.2. *Koordinuojantis dėstytojas, esant poreikiui, bet kada gali* koreguoti šiuos patvirtinto studijų dalyko (modulio) aprašo komponentus: dėstytojus, literatūrą ir *koordinuojantį dėstytoją*.

6.3. *Koordinuojantis dėstytojas* šių studijų dalyko (modulio) aprašo komponentų **negali koreguoti**, jei studijų dalykas (modulis) jau buvo įtrauktas į studijų planą, kuris buvo patvirtintas Senate: pavadinimas, atsiskaitymo forma, studijų programa, dalyko (modulio) kodas, studijų pakopa, kursas, tipas, kreditų skaičius, programos dalis, studijų organizavimo būdas, dėstymo trukmė, kontaktinio ir savarankiško darbo valandų skaičius, anotacija, dalyko tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos, studijų programos ir dalyko (modulio) rezultatai, dalyko (modulio) studijų metodai, studento pasiekimų vertinimo tipas, vertinimo strategija.

6.4. *Studijų programos komitetas* kasmet peržiūri ir koreguoja studijų programos dalykų (modulių) aprašų lauką „Reikalavimai studijuojančiajam“ iki studijų planų teikimo atitinkamo fakulteto tarybai.

6.5. *Koordinuojantis dėstytojas, norėdamas, koreguoti* Tvarkos 6.3. punkte išvardytus komponentus, turi kurti naują studijų dalyko (modulio) aprašą ir teikti tvirtinti, vadovaudamasis Tvarkos 5 punktu.

7. Studijų programos komiteto ir fakulteto tarybos patvirtintas aprašas galioja ne ilgiau kaip 5 (penki) metai.

8. Dėl techninių klaidų ar netikslumų atsiradus būtinybei koreguoti studijų dalyko (modulio) aprašą, koordinuojantis dėstytojas kreipiasi į Studijų centrą.

9. Pasirenkamųjų ir universitetinių pasirenkamųjų studijų dalykų tvirtinimas vyksta vadovaujantis LSMU rektoriaus įsakymu patvirtinta Pasirenkamųjų dalykų pasirinkimo tvarka.

III SKYRIUS

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠO RENGIMO FORMA LSMUSIS¹

10. **Tipas.** Pasirenkamas studijų dalyko (modulio) tipas: *privalomasis, privalomoji alternatyva, programos pasirenkamasis, universitetinis pasirenkamasis, baigiamasis darbas.*

11. **Pavadinimas.** Studijų dalyko (modulio) pavadinimas be santrumpų rašomas mažosiomis raidėmis (išskyrus pirmąją raidę), po pavadinimo taškas nededamas. Pavadinime anglų kalba žodžių pirmosios raidės rašomos didžiosiomis raidėmis, išskyrus priešdėlius ir jungtukus (pvz., *of, on, and* ir pan.). Studijų dalykų (modulių) pavadinimai lietuvių ir anglų kalbomis formuluojami itin atidžiai, nes jie perkeliama į diplomų priedėlius ir akademines pažymas.

12. **Kodas.** Unikalus raidžių ir skaitmenų derinys sugeneruojamas automatiškai kuriant naują studijų dalyko (modulio) aprašą.

13. **Atsiskaitymo forma.** Pasirenkama studijų pasiekimų vertinimo forma: egzaminas arba savarankiškai atliktas darbas (projektas).

14. **Programos dalis.** Nurodoma, prie kurios grupės priskiriamas studijų dalykas (modulis): krypties studijų dalykas (modulis), kitos krypties studijų dalykas (modulis), krypties studijų praktika, baigiamasis darbas (projektas) arba baigiamasis darbas (projektas) ir baigiamieji egzaminai, pasirenkamasis studijų dalykas (modulis).

15. **Dėstymo trukmė.** Nurodoma, per kiek laiko (semestrais) dalykas išdėstomas visam kursui, visiems srautams.

16. **Koordinuojantis dėstytojas.** Nurodomas studijų dalyką (modulį) koordinuojantis dėstytojas.

17. **Kalba.** Nurodoma, kuria kalba dėstomas studijų dalykas (modulis): lietuvių ir (arba) anglų.

18. **Pakopa.** Nurodoma, kurios studijų pakopos studentams studijų dalykas (modulis) dėstomas: pirmosios, antrosios ar vientisųjų studijų.

19. **Studijų programa.** Nurodoma, kurioje studijų programoje studijuojamas dalykas (modulis).

20. **Padalinys.** Nurodomas studijų dalyką (modulį) koordinuojantis padalinys (institutas, katedra, klinika).

21. **Kursas.** Nurodomas kursas, kuriame studijuojamas dalykas (modulis).

22. **Studijų organizavimo būdas.** Pasirenkama, ar studijų dalykas (modulis) dėstomas auditorijoje, nuotoliniu ar mišriuoju būdu.

23. **Galioja nuo... Galioja iki...** Kiekvienas studijų dalyko (modulio) aprašas pradeda galioti nuo jo patvirtinimo ir galioja 5 (penkis) metus. Jeigu studijų dalykas (modulis) į studijų planus neįtraukiamas, jo aprašas turi būti uždaromas.

24. **Reikalavimai studijuojančiajam.** Reikalavimus studijuojančiajam, jei tokių yra, apibrėžia Studijų programos komitetas kasmet, suderinęs su studijų dalyką (modulį) koordinuojančiu padaliniu. Iš pateikto sąrašo pasirenkami studijų dalykai (moduliai), kuriuos studentas turi būti baigęs ir gavęs teigiamą įvertinimą.

25. **Anotacija.** Glaustai aprašomas studijų dalyko (modulio) tikslas, studijų rezultatai, metodai,

¹ Pavyzdinis studijų dalyko (modulio) aprašas pateikiamas LSMUSIS, paieškoje pasirinkus koordinuojantį padalinį – Studijų centras, pavadinimas – „Pavyzdinis aprašas”.

kt. informacija. Anotacija rengiama lietuvių ir anglų kalbomis. Apimtis – iki 200 žodžių.

26. **Studijų dalyko (modulio) tikslas.** Studijų dalyko (modulio) tikslas formuluojamas trumpai ir aiškiai, siejant jį su studijų programos kompetencijomis (bendrosiomis ir dalykinėmis). Apimtis – iki 50 žodžių.

27. **Rezultatų lentelė.**

27.1. **Studijų programos rezultatai.** Iš studijų programos rezultatų sąrašo pasirenkama, kokių žinių įgis ir kokius veiksmus, veiklas gebės atlikti studijų programą baigęs studentas.

27.2. **Studijų dalyko (modulio) rezultatai.** Nurodoma, kokių žinių, supratimo įgis ir kokius veiksmus, veiklas gebės atlikti studijų dalyką (modulį) baigęs studentas. Dalyko (modulio) rezultatai apima tą patį arba siauresnį objektą arba nusako to paties arba mažesnio sudėtingumo gebėjimą nei studijų programos rezultatai.

27.3. **Studijų dalyko (modulio) studijų metodai.** Iš sąrašo pasirenkami studijų dalyko mokymo(si) metodai.

27.4. **Studento pasiekimų vertinimo tipas.** Iš sąrašo pasirenkamas vertinimo tipas: diagnostinis, formuojamasis, apibendrinamasis, kaupiamasis.

28. **ECTS (Europos kreditų perkėlimo ir kaupimo sistema) kreditai** – studijų dalyko (modulio) apimtis vienetais, kai 1 kreditą sudaro 26,67 studento arba klausytojo darbo valandos, kurias sudaro kontaktinis ir savarankiškas darbo laikas. Pateikiama sveikaisiais skaičiais, be kablelio.

29. **Visas studentų darbo krūvis valandomis.** Studento darbo krūvį sudaro: kontaktinio darbo valandos ir savarankiško darbo valandos. Šie skaičiai sistemos sugeneruojami suvedus kiekvienos temos užsiėmimo tipą ir trukmę.

30. **Studijų dalyko (modulio) kreditų pasiskirstymas.** Nurodoma, kuriame semestre ir kiek dalyko (modulio) kreditų bus dėstoma.

31. **Studijų dalyko (modulio) turinys.** Studijų turiniui sudaryti reikalinga pateikti šią informaciją, pasirenkant:

31.1. „*Pridėti temą*“:

31.1.1. Nurodomas **temos pavadinimas** lietuvių ir anglų kalbomis. Studijų dalyko apraše temos numeruojamos, kad išryškėtų jų dėstymo ir studijavimo eiliškumas.

31.1.2. Nurodoma **temų grupė**. Esant poreikiui, studijų dalyke (modulyje) turint daug skirtingų temų, jos gali būti pateikiamos suskirstant jas į temų grupes, kurios sudarytos iš turinio požiūriu susijusių dalyko (modulio) temų.

31.1.3. Nurodomas **padalinys, atsakingas už studijų dalyko (modulio) temą**. Nurodomam padaliniiui priskiriamos valandos skaičiuojant darbo užmokesčio fondą.

31.1.4. **Aprašymas.** Tema glaustai aprašoma lietuvių ir anglų kalbomis.

31.1.5. **Užsiėmimo forma ir trukmė.** Nurodoma užsiėmimo forma ir trukmė valandomis.

31.1.6. **Savarankiško darbo užduotis.** Užduotis glaustai aprašoma lietuvių ir anglų kalbomis.

31.1.7. **Dėstytojai.** Nurodomas dėstytojas (-ai), atsakingas (-i) už temą.

31.1.8. **Literatūra.** Nurodomas pavadinimas, puslapiai.

31.2. „*Pridėti mokomąją problemą*“:

31.2.1. Nurodomas problemos pavadinimas lietuvių ir anglų kalbomis, pateikiamas glaustas problemos aprašymas, uždaviniai, įvardijama problemos esmė, klinikiniai požymiai, tikslas.

32. **Vertinimo strategija.** Glaustai aprašoma lietuvių ir anglų kalbomis. Nurodomi visi studijų dalyko (modulio) atsiskaitymai, pateikiant šią informaciją:

- 32.1. vertinimo metodai (pasirenkami iš sąrašo),
- 32.2. lyginamasis svoris (įrašomas procentas),
- 32.3. atsiskaitymo terminas (nurodomas laikas, kada bus vykdomas atsiskaitymas),
- 32.4. vertinimo kriterijai (nusakomi kokybiniais arba kiekybiniais požymiais, numatant, kiek balų už ką skiriama).
- 32.5. būtina nurodyti atsiskaitymo ir vertinimo metodus, jei studentas praleido dalį kontaktinio darbo valandų.
- 33. **Dėstytojai.** Nurodomi visi dalyką (modulį) dėstantys dėstytojai.
- 34. **Literatūra.** Pasirenkamas šaltinis iš sąrašo bei nurodomos tipas – privaloma arba papildoma.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

- 35. Studijų dalyko (modulio) aprašo tvarka įsigalioja ją patvirtinus Senato nutarimu.
- 36. Pasikeitus teisės aktams, arba keičiant universitetinių studijų koncepciją, studijų dalyko (modulio) aprašo tvarka gali būti keičiama.

SAVOKŲ ŽODYNĖLIS

1. **Studijų dalykų (modulių) klasifikacija**, kuria remiantis studijų dalykai (moduliai) įtraukiami į studijų planą bei diplomo priedėlį:

1.1. **Krypties studijų dalykas (modulis)** (privalomasis) – studijuojamoje studijų programoje numatytas studijų dalykas (modulis), būtinas studijų programos rezultatams pasiekti.

1.1.1. **Krypties studijų alternatyva** – (privalomoji alternatyva) specializacijos dalykas, kurį studentas arba klausytojas pasirenka iš studijų programoje numatyto alternatyvų sąrašo.

1.2. **Kitos krypties studijų dalykas (modulis)** (bendrauniversitetinis) – studijuojamoje studijų programoje numatytas studijų dalykas (modulis), būtinas studijų programos rezultatams pasiekti, kuris leidžia tobulinti bendrąsias, skaitmenines ir kitas būtinas kompetencijas.

1.3. **Baigiamasis darbas** – studento savarankiškas mokslinio tiriamojo darbo projektas, atliekamas baigiant studijų programą, skirtas įgytoms analitinėms, tiramosioms, pažintinėms ir kitoms kompetencijoms pademonstruoti.

1.4. **Krypties studijų praktika** – privaloma studijų programos dalis, kurios metu studento žinios, kompetencijos ir gebėjimai įtvirtinami, pritaikomi ir tobulinami praktinėje profesinėje veikloje. Krypties studijų praktika organizuojama ir atliekama institucijose, kurių veikla susijusi su būsima studento profesine veikla.

1.5. **Pasirenkamasis studijų dalykas (modulis)** – studijuojamos studijų krypties ar kitos krypties dalykai (moduliai), pasirenkami iš patvirtinto sąrašo:

1.5.1. **Programos pasirenkamasis** – studijų dalykas, kurį studentas (klausytojas) pasirenka iš studijų planuose numatyto studijų dalykų sąrašo, skirto studijuojamos programos studentams.

1.5.2. **Universitetinis pasirenkamasis** – studijų dalykas, kurį studentas (klausytojas) pasirenka iš studijų planuose numatyto studijų dalykų sąrašo, skirto visų studijų programų įvairių studijų pakopų studentams.

2. Atsiskaitymo formos:

2.1. **Egzaminas** – studijų plane numatyta studento arba klausytojo pasiekimų (žinių bei įgūdžių) tikrinimo ir vertinimo baigus dalyko arba modulio studijas (dalyko (modulio) egzaminas) forma. Egzaminas gali būti vykdomas kaip vienkartinis pasiekimų vertinimas arba taikant kaupiamąją balo sistemą, kai galutinį dalyko (modulio) įvertinimą (egzamino pažymį) sudaro kaupiamosios dalies ir (arba) baigiamojo patikrinimo suma.

2.2. **Savarankiškai atliktas darbas (projektas)** – per dalyko arba modulio teorines studijas įgytų žinių ir gebėjimų pritaikymas praktiškai, parengiant ir pristatant individualiai arba grupėje parengtą studijas vykdančio padalinio nustatytos apimties ir struktūros darbą.

3. Studentų arba klausytojų pasiekimų vertinimo tipai:

3.1. **Diagnostinis vertinimas** – vertinimo tipas, naudojamas pradiniam studento (klausytojo) žinių, gebėjimų lygiui ar pasirengimui tam tikram studijų etapui įvertinti.

3.2. **Formuojamasis vertinimas** – vertinimo tipas, naudojamas kritiškai įvertinti ir koreguoti mokymosi eigą.

3.3. **Apibendrinamasis vertinimas** – vertinimo tipas, taikomas baigus studijų dalyką, modulį, studijų programą, siekiant įvertinti studento (klausytojo) žinias, gebėjimus ir vertybines nuostatas.

3.4. **Kaupiamasis vertinimas** – vertinimo tipas, naudojamas susumuoti ir apibendrinti studento (klausytojo) studijų rezultatus.

4. **Studijų organizavimo būdai:**

4.1. **Auditorinis** – tai toks studijų organizavimo būdas, kai ne mažiau kaip 50 proc. kontaktinio studento (klausytojo) studijų laiko realizuojama fizinėse erdvėse (auditorijose, laboratorijose, simuliacijų patalpose ir kt. būdu).

4.2. **Nuotolinis** – tai toks studijų organizavimo būdas, kai studijos organizuojamos naudojant informacines ir komunikacines technologijas ir studijuojami dalykai pritaikyti nuotolinėms studijoms, t. y., studentui (klausytojui) leidžiama pasiekti studijų medžiagą nuotoliniu būdu, bendrauti ir bendradarbiauti su bendramoksliais, atlikti užduotis, studijų padaliniais leidus, – atsiskaityti už studijų rezultatus, teikti grįžtamąjį ryšį bei klausimus, gauti paramą iš dėstytojo nuotoliniu būdu. Nuotolinių studijų organizavimas reglamentuojamas rektorius patvirtintame Nuotolinių studijų organizavimo tvarkos apraše.

4.3. **Mišrusis** – tai studijų organizavimo būdas, kai kontaktinis laikas (paskaitos, seminarai, bendravimas ir bendradarbiavimas) vykdomas derinant fizinę ir skaitmeninę erdves, visiems tos pačios grupės ar srauto studentams studijos organizuojamos toje pačioje aplinkoje – fizinėje arba skaitmeninėje – tokiais pačiomis sąlygomis ir intensyvumu. Ne mažiau kaip 50 proc. studento kontaktinio studijų laiko yra realizuojama nuotoliniu būdu.

5. **Užsiėmimo formos:**

5.1. **Atsiskaitymas** – dalyko (modulio) apraše numatytas studento pasiekimų vertinimas.

5.2. **Konsultacija** – dėstytojo teikiama kryptinga mokymosi parama studentui ar studentų grupei, siekiant numatytų dalyko (modulio) rezultatų.

5.3. **Laboratorinis darbas** – mokymosi procese atliekamas tyrimas, kai studentas pakartoja gerai žinomą, išbandytą, patikrintą tyrimo planą ir taiko konkrečias tyrimo metodų procedūras. Laboratoriniu darbu siekiama surinkti duomenis, padedančius suprasti tam tikrus teorinius dėsningumus, tiriamo proceso, reiškinių ar objekto ypatybes, veiksnius.

5.4. **Paskaita** – žodinis dėstytojo pranešimas, perteikiantis studijų rezultatams pasiekti aktualias žinias. Paskaitoje naudojami studentų į(si)traukimą ir interaktyvumą skatinantys metodai ar technologijos.

5.5. **Praktika** – patirtinio mokymosi forma, kai bendradarbiaudami su dėstytojais realioje profesinėje aplinkoje studentai siekia įgyti praktinių studijų dalyko žinių ir ugdyti profesinius įgūdžius profesinio rengimo įstaigose ir darbo / praktikos vietose.

5.6. **Pratybos** – dėstytojo vadovaujama aktyvi mokymosi veikla, kuria siekiama ugdyti(s) praktinės veiklos gebėjimus.

5.7. **Savarankiškas darbas** – tai studento mokymasis siekiant pasirengti kontaktiniam darbui (seminarams, tutoriniams užsiėmimams, pratyboms ir kt.), taip pat kitų studijų programoje nurodytų užduočių atlikimui nedalyvaujant dėstytojui. Pasirinkęs šią formą, dėstytojas studijų dalyko (modulio) apraše turi pateikti savarankiško darbo užduoties pavadinimą, metodų užduočių skaičių, savarankiško darbo laiką, vertinimo principus, užduoties įtaką galutiniam pažymiui (procentais), jeigu įtraukiama į kaupiamojo balo sandarą.

5.8. **Seminaras** – dėstytojo moderuojamas (vedamas) studentų grupės susitikimas, kurio metu studentai pateikia žodinius pranešimus, diskutuoja apie tam tikrą temą (problema).

5.9. **Simuliacija** – tai praktinio mokymo(si) metodas, apimantis profesinius įgūdžius ir bendrąsias kompetencijas: integruojantis įvairių studijų dalykų teorines bei praktines žinias ir formuojantis besimokančiojo komandinio darbo, veiklos planavimo, problemų sprendimo, analitinio mąstymo, lyderystės ir kitus gebėjimus bei praktinius įgūdžius. Taikant simuliacijos metodą iš dalies atkuriamos realios klinikinės, profesinės veiklos praktinės situacijos, būklės. Sudaroma galimybė mokytis nerizikingoje mokymosi aplinkoje reflektuojant profesinę praktiką. Šis mokymo(si) metodas gali būti taikomas sveikatos, gyvybės, veterinarijos, socialinių, žemės ūkio, fizinių mokslų studijų kryptių grupių studijų programose. Simuliacija skirstoma į šiuos tipus:

5.9.1. **Klasikinė simuliacija** – tai simuliacija, organizuojama ir vykdoma kontaktiniu dėstytojo ir studento darbu, dėstytojui dalyvaujant simuliacinėje veikloje kartu su studentu. Ji skirstoma į:

- **Mažo tikroviškumo lygmenį** (angl. *low fidelity*) – mokomasi konkrečių klinikinių įgūdžių, naudojant statinius muliažus. Pvz.: pirminis chirurginis žaizdos sutvarkymas, venų kateterio įvedimas, digitalinis - rektalinis prostatos tyrimas ir pan.

- **Didelio tikroviškumo lygmenį** (angl. *high fidelity*) – modeliuojamos realios klinikinės situacijos, scenarijai, apimantys ne tik techninius įgūdžius, bet kartu įtraukiami ir aplinkos, psichologiniai, darbo komandoje ir kt. komponentai. Naudojami kompiuterizuoti dinaminiai manekentai arba pacientai-aktoriai, modeliuojami įvairūs klinikiniai vaidmenys. Pvz.: nenumatyti sunkūs kvėpavimo takai anestezijos metu, hipovoleminis šokas traumą patyrusiam pacientui, hemoraginis šokas po gimdymo, anamnezės surinkimas ir pan.

5.9.2. **Hibridinė simuliacija** – didžiąją dalį užsiėmimų sudaro studentų praktinis savarankiškas darbas, paremtas studentų vienas kito mokymo(si) principu (ang. *peer to peer*). Hibridinę simuliaciją sudaro trys sudedamosios dalys:

- *savarankiškas mokymasis* (teorinės bei filmuotos medžiagos peržiūrėjimas, klausymas, įsisavinimas, savikontrolės testų atlikimas);

- *praktinis mokymasis įrengtoje standartizuotoje darbo vietoje* – hibridinėje mokymo(si) klasėje (įvairių praktinių situacijų sprendimas, naudojant parengtus algoritmus). Studentai situacijas sprendžia 2-3 studentų grupėse, tarpusavyje keičiamasi dalyvių vaidmenimis: komandos vadovas, padėjėjas, vertintojas; po kiekvienos situacijos studentai vienas kitam (ang. *peer to peer*) teikia atgalinį grįžtamąjį ryšį;

- *įgūdžių vertinimas* – studentų mokymasis hibridinėje klasėje yra filmuojamas, dėstytojas vertina kontrolines situacijas ir teikia nuotolinį grįžtamąjį ryšį studentams, atlieka formalųjį vertinimą.

Hibridinė simuliacija gali vykti kontaktiniu ir nekontaktiniu būdais.

5.9.3. **Virtualioji simuliacija** – simuliacija, kuri gali būti organizuojama ir vykdoma kontaktiniu dėstytojo ir studentu darbu ir (arba) studentui dirbant savarankiškai. Virtuali simuliacija skirstoma į tipus:

- **Papildytoji ir (arba) sustiprintoji realybė** – naudojant kompiuterių įrangą sujungiami realieji ir (arba) virtualieji vaizdai, gali būti atkuriamos tiek konkrečios klinikinės būklės, tiek sprendžiami scenarijai.

- **Virtualusis pacientas** – kompiuterio programa sukurta paciento imitacija, atkartojanti realiojo paciento tam tikras savybes ir elgesį. Pagrindinės virtualiųjų pacientų savybės gali būti

tikroviškos fiziologinės reakcijos, interaktyvus bendravimas ir galimybė imituoti įvairias medicininės būklės.

Siekiant geriausių studijų rezultatų, simuliacijos būdai gali būti modifikuojami arba taikomi įvairūs jų deriniai, pvz., hibridinė simuliacija derinama su klasikine; virtualioji realybė – su hibridine simuliacija; hibridinės simuliacijos metu vertinimas ir grįžtamasis ryšys atliekami klinikinėje aplinkoje (pvz., prie ligonio lovos).

5.10. **Tutorinis užsiėmimas** – tutoriaus vadovaujama aktyvi mokymo(si) veikla, skirta tipinėms ir sudėtingoms problemoms išnagrinėti, tyrinėti ir išspręsti. Tutorinis užsiėmimas apima įvairius mokymo(si) metodus: diskusijas, grupės darbą, tyrinėjimą, grupės žodinius pranešimus.

6. Mokymo(si) ir vertinimo metodai²:

6.1. Mokymo (si) metodai

6.1.1. **Atvejais grįstas mokymasis** (angl. *Case-Based Learning*) – studentai analizuoja ir diskutuoja apie realius arba hipotetinius atvejus, siekdami pritaikyti teorines žinias praktinėms situacijoms, ugdyti kritinį mąstymą ir problemų sprendimo įgūdžius.

6.1.2. **Atvirkštinis mokymasis** (angl. *Flipped Classroom*) – mokymo(si) metodas, kai studentai pirmiausia savarankiškai studijuoja mokomąją medžiagą, naudodami įvairius mokymosi išteklius, o kontaktinis laikas su dėstytoju skiriamas diskusijoms, praktinėms veikloms, problemoms spręsti, siekiant pagilinti žinias ir taikyti jas praktikoje.

6.1.3. **Debatai** – struktūrinta diskusija, kurios tikslas yra argumentuotai (pasiremiant pavyzdžiais, faktais, statistika) nagrinėti tam tikrą temą ar problemą, pateikiant ir ginant skirtingas pozicijas ar požiūrius. Šis metodas naudojamas kritiniam mąstymui, analitiniam gebėjimams, viešojo kalbėjimo įgūdžiams, gebėjimui konstruoti bei pateikti logiškus argumentus ugdyti.

6.1.4. **Eksperimentas** – studentai atlieka praktinius bandymus arba tyrimus, siekdami patikrinti hipotezes, stebėti reiškinius ir įgyti praktinių įgūdžių bei empirinių žinių.

6.1.5. **Esė** – rašto darbas, kuriame studentai analizuoja, interpretuoja ir vertina tam tikrą temą arba klausimą, išreiškdami savo nuomonę ir argumentus, remdamiesi teorinėmis žiniomis ir literatūros šaltiniais.

6.1.6. **Grupės diskusija** – mokymosi(si) metodas, kurio metu studentai dalyvauja struktūrintose diskusijose grupėse, aptardami tam tikrą temą ar klausimą, dalydamiesi savo idėjomis ir požiūriais bei ugdydami kritinį mąstymą ir argumentavimo įgūdžius.

6.1.7. **Grupės projektas** – mokymo(si) veikla, kurioje studentai dirba grupėse, siekdami kartu atlikti tyrimą, kurti projektą ar spręsti problemą. Tai ugdo bendradarbiavimo, komunikacijos ir komandinio darbo įgūdžius.

6.1.8. **Individualus projektas** – savarankiška mokymo(si) veikla, kurioje studentai atlieka nuodugnų tyrimą ar kūrybinį darbą tam tikra tema, siekdami gilinti savo žinias ir įgūdžius, įgyti patirties ir pritaikyti teorines žinias praktikoje.

6.1.9. **Įsivertinimo (savitikros) testai** (angl. *Self Assessment Tests*) – mokymosi metodas, kurio metu studentai savarankiškai atlieka testus ar užduotis, siekdami įvertinti savo žinias ir supratimą, identifikuoti stipriąsias ir silpnąsias sritis bei planuoti tolesnį mokymąsi.

6.1.10. **Laboratorinis tyrimas** – praktinė mokymosi veikla, kurios metu studentai atlieka

² Metodų sąrašas nėra baigtinis, dėstytojas studijų procese gali naudoti ir kitus, čia nepaminėtus mokymo(si) ir vertinimo metodus.

eksperimentus ir tyrimus laboratorijoje, taikydami mokslo metodus, siekdami patikrinti hipotezes, analizuoti rezultatus ir įgyti praktinių įgūdžių bei empirinių žinių.

6.1.11. **Mokomasis žaidimas** (angl. *Educational / Serious Game*) – mokymo(si) metodas, kurio metu naudojami žaidimai arba žaidybos elementai, siekiant motyvuoti studentus, skatinti aktyvų jų dalyvavimą ir gerinti mokymosi rezultatus per patirtinį mokymąsi.

6.1.12. **Problemų analizė** (angl. *Problem Analysis*) – studentai identifikuoja, analizuoja ir sprendžia konkrečias problemas, taikydami teorines žinias ir metodus. Tai skatina kritinį mąstymą, kūrybiškumą ir praktinių problemų sprendimo įgūdžius.

6.1.13. **Refleksija** – studentai savarankiškai ar grupėse apmąsto savo mokymosi patirtis, analizuoja savo veiklą, įvertina savo pasiekimus ir identifikuoja tobulintinas sritis, siekdami nuolatinio mokymosi ir tobulėjimo.

6.1.14. **Skaitmeninis mokymasis** – mokymo(si) metodas, kurio metu naudojamos skaitmeninės technologijos ir internetas, siekiant suteikti prieigą prie mokomosios medžiagos, įrankių ir išteklių, taip pat palengvinti mokymosi procesą ir komunikaciją tarp dėstytojų ir studentų.

6.1.15. **Stebėjimas** – studentai stebi tam tikrus procesus, reiškinius ar žmonių elgesį, siekdami rinkti informaciją, analizuoti situacijas ir įgyti supratimą apie tam tikras sritis.

6.1.16. **Tyrimas** – sisteminga ir nuosekli veikla, kuria siekiama rinkti, analizuoti ir interpretuoti duomenis bei informaciją tam tikra tema ar klausimu, siekiant plėsti žinias ir gilinti supratimą apie tyrimo objektą.

6.1.17. **Žodinis grupės pristatymas** – grupė studentų kartu rengia ir pristato tam tikrą temą ar tyrimą žodžiu prieš auditoriją, ugdydami savo bendradarbiavimo, komunikacijos ir komandinio darbo įgūdžius.

6.1.18. **Žodinis individualus pristatymas** – studentas savarankiškai rengia ir pristato tam tikrą temą ar tyrimą žodžiu prieš auditoriją, ugdydamas savo viešojo kalbėjimo, komunikacijos ir argumentavimo įgūdžius.

6.2. Vertinimo metodai

6.2.1. **Atvejo analizės vertinimas** – studentai pateikia išsamią analizę apie konkretų atvejį, įvertinamas jų gebėjimas taikyti teorines žinias praktinėms situacijoms, analizuoti ir spręsti problemas bei pateikti pagrįstus argumentus.

6.2.2. **Darbų aplankas** (angl. *Portfolio*) – studentai surenka ir pateikia savo darbų rinkinį, apimančių įvairias užduotis, projektus ir refleksijas, siekiama įvertinti jų mokymosi progresą, pasiekimus ir kompetencijas per tam tikrą laikotarpį.

6.2.3. **Dienoraščio vertinimas** – studentai reguliariai rašo dienoraštį apie savo mokymosi patirtis, refleksijas ir įžvalgas. Tai padeda įvertinti jų asmeninį ir akademinį augimą, savirefleksiją bei mokymosi procesą.

6.2.4. **Egzaminas** – tradicinis vertinimo metodas, kai studentai atsako į klausimus raštu ar žodžiu. Siekiama įvertinti jų žinias ir supratimą apie tam tikrą dalyką ar temą.

6.2.5. **Eksperimento vertinimas** – studentai atlieka eksperimentą ir pateikia jo rezultatus bei išvadas. Vertinami jų gebėjimai planuoti ir atlikti tyrimus, analizuoti duomenis ir daryti mokslinius sprendimus.

6.2.6. **Esė vertinimas** – studentai rašo esė tam tikra tema, įvertinamas jų gebėjimas analizuoti, interpretuoti ir argumentuoti, remiantis teorinėmis žiniomis ir literatūros šaltiniais.

6.2.7. **Grupės įsivertinimas** (angl. *Group Self-Assessment*) – grupė studentų vertina savo bendrą darbą ir indėlį į projektą ar užduotį, remdamasi nustatytais kriterijais. Tai skatina komandinį

darbą ir kolektyvinę atsakomybę.

6.2.8. **HLab simuliacijos vertinimas** – vertinama, kaip studentai hibridinėse (simuliacinėse) mokymosi klasėse išsprendžia įvairias praktines situacijas, remdamiesi parengtais algoritmais.

6.2.9. **Įsivertinimas** (angl. *Self-Assessment*) – studentai patys vertina savo žinias, įgūdžius ir pasiekimus, remdamiesi nustatytais kriterijais, siekdami skatinti savirefleksiją ir savarankišką mokymąsi.

6.2.10. **Klasikinės simuliacijos vertinimas** – naudojami modeliai arba simuliacijos tam tikroms situacijoms atkurti, siekiant įvertinti studentų gebėjimus taikyti teorines žinias ir spręsti problemas realistiškoms situacijoms.

6.2.11. **Laboratorinio darbo vertinimas** – vertinamas studentų gebėjimas atlikti laboratorinius eksperimentus, tiksliai stebėti ir registruoti duomenis, analizuoti rezultatus ir daryti mokslines išvadas.

6.2.12. **Mini kliniškas įvertinimas** (angl. *Mini Clinical Evaluation Exercise, Mini-CEX*) – vertinimo metodas, kuriuo vertinami anamnezės surinkimo, paciento kliniško ištyrimo, gydymo schemos parinkimu, bendravimo su paciento savininku, profesiniai ir kiti tarpasmeniniai įgūdžiai. Vertintojas stebi studento bendravimą su paciento savininku ir teikia grįžtamąjį ryšį.

6.2.13. **Objektyvus struktūrinis kliniškas egzaminas (OSKE)** (angl. *Objective Structured Clinical Examination, OSCE*) – vertinimo metodas, kurio metu studentai pereina per kelias stotis, kuriose atlieka įvairias kliniškas užduotis ar scenarijus. Studentai pereina per kelias stotis, kiekvienoje iš jų testuojami konkretūs kliniškiniai įgūdžiai ar žinių sritys. Siekiama struktūrintu ir standartizuotu būdu įvertinti studentų praktinius įgūdžius, klinikinį mąstymą ir sprendimų priėmimo gebėjimus.

6.2.14. **Praktikos ataskaitos vertinimas** – studentai pateikia išsamią ataskaitą apie savo praktikos patirtį, pasiekimus ir išmoktas pamokas. Siekiama įvertinti jų gebėjimą pritaikyti teorines žinias praktikoje.

6.2.15. **Praktinių įgūdžių vertinimas** – studentai demonstruoja savo praktinius įgūdžius atlikdami tam tikras užduotis ar procedūras. Siekiama įvertinti jų gebėjimus ir kompetencijas realiomis ar simuliuotomis situacijomis.

6.2.16. **Projekto vertinimas** – studentai pateikia savo projekto rezultatus ir išvadas. Įvertinamas jų gebėjimas planuoti, vykdyti ir užbaigti projektą, taip pat – analizuoti ir pristatyti gautus rezultatus.

6.2.17. **Refleksijos vertinimas** – studentai pateikia savo refleksijas apie mokymosi patirtis. Siekiama įvertinti jų gebėjimą kritiškai apmąstyti savo mokymąsi, identifikuoti stipriąsias ir silpnąsias sritis bei planuoti tolesnį tobulėjimą.

6.2.18. **Tiesioginis procedūrinių / praktinių įgūdžių stebėjimas** (angl. *Observation of Procedural / Practical Skills, DOPS*) – vertinimo metodas, skirtas įvertinti studento kompetenciją atliekant procedūrą ar praktinę užduotį, teikiant grįžtamąjį ryšį apie jo įgūdžius.

6.2.19. **Tyrimo (ataskaitos) vertinimas** – studentai pateikia išsamią tyrimo ataskaitą. Įvertinamas jų gebėjimas planuoti ir vykdyti tyrimus, analizuoti duomenis ir daryti mokslines išvadas.

6.2.20. **Žodinio pristatymo vertinimas** – studentai žodžiu pristato tam tikrą temą ar tyrimą prieš auditoriją. Vertinami jų viešojo kalbėjimo, komunikacijos ir argumentavimo įgūdžiai.